

DE PIJN VAN DE STILTE

Marc Sax

DE PIJN VAN
DE STILTE

roman

Ertbrand Uitgevers

Frank

1

De man keek argwanend rond in de straat, alsof niemand mocht zien dat hij de sleutel in het slot stak van de kleine arbeiderswoning die tegen de oude brouwerij aanleunde. Het slot kraakte toen hij de sleutel omdraaide. Het was alsof de deur vergeten was hoe het voelde om open te gaan. Hij duwde de deur van het huisje verder open. Een muffe geur van schimmel sloeg in zijn neus. Hij nam zijn kleine koffertje en trok de deur achter zich dicht. Een grijze stilte omhulde hem. Even tintelde de pijn. Pijn uit het verleden over iets dat niet meer kon worden teruggedraaid. Hij probeerde te voelen of er iets veranderd was sinds hij hier voor het laatst voet in huis had gezet. Over de tussentijd dacht hij liever niet na. Die wilde hij zo snel mogelijk weggommen uit zijn geheugen, maar hij wist niet hoe hij dat moest doen. Vroeg of laat kwam hij daar wel achter. Vandaag had hij andere zaken aan het hoofd. Niet alles tegelijk, niet alles door elkaar.

Hij trok zijn jas uit en hing die aan de kapstok, de tweede haak links. Daar had zijn jas vroeger ook altijd gehangen. Daarna liep hij de smalle gang door naar de kleine woonkamer achter in het huisje. Vaal licht sijpelde door de smerige glazen koepel, die vol duivenpoep hing.

Hij ging op een van de krakkemikkige stoelen zitten die aan de kleine eettafel stonden en keek met een lege blik de kamer rond. ‘Kamertje’ was een beter woord. Zijn ogen probeerden de tijd terug te draaien en een aanknopingspunt te vinden met het heden. Was er iets veranderd de afgelopen twee jaar? Waren er dingen verdwenen of verplaatst? Was er iemand in huis geweest en als dat zo was, wie dan wel?

De spiegel boven de gaskachel weerkaatste zijn vraag maar hij deed alsof hij de spiegel niet zag. Die had er niks mee te maken.

Hij moest zelf zijn leven zien op te pakken en zijn oude gewoonten weer opnemen. Maar kon hij dat wel? Was dat mogelijk na alles wat er was gebeurd? Er waren dingen veranderd maar hij wist niet of die veranderingen te maken hadden met hemzelf of dat het dingen waren die buiten hem om waren gegaan. Iets zei hem dat hij er weinig invloed op had. Hij haatte dingen die hij niet in de hand had. Nors stond hij op. 'Waar begin je in godsnaam?' vroeg hij zich af.

Hij keek naar het Onze-Lieve-Vrouwebeeldje op de schouw. Zij had het gemakkelijk, met haar gevouwen handen en haar blik die naar de hemel was gericht. Woedend stak hij zijn hand uit naar het beeldje. Het liefst wilde hij het tegen de muur aan gruzelementen slaan maar hij liet zijn hand weer zakken. Het beeldje moest daar blijven staan. Dat moest.

Hij deed zijn koffertje open, nam er een balpen en een schriftje uit en ging aan tafel zitten. Hij vouwde het boekje netjes open op de eerste lege pagina en legde er de balpen bovenop. Het bloed gonsde in zijn oren. Hij sloot zijn ogen en ademde een paar keer diep in en uit, alsof hij daarmee extra zuurstof naar zijn hersenen wilde pompen om zo helderder te kunnen nadenken. Hij wist dat dat hielp om zijn gedachten netjes aan elkaar te rijgen, zoals de wagonnetjes van het elektrische treintje dat hij als kleine jongen gezien had in de speelgoedwinkel.

Neen, niet denken aan zijn kindertijd. Die zat, net zoals zoveel andere zaken, veilig opgeborgen in zijn hoofd, in het vakje 'voorgevoerd voorbij'. Dat vakje moest dichtblijven. Dat mocht niet opengaan.

Hij concentreerde zich opnieuw op het witte blad voor hem. Hij nam de pen op en schreef moeizaam het cijfer 1. Wat moest er eerst gebeuren? Hij mocht in geen geval dingen over het hoofd zien want dan moest hij weer van voren af aan beginnen en dat zou zorgen voor te veel stress. 'Eerst nadenken en dan pas schrijven,' zei hij tegen zichzelf. Maar hoe knoopte hij het verleden zo aan het heden

dat het was alsof de afgelopen jaren niet hadden bestaan? Zijn haat vlamde opnieuw op. Voor haat was nu geen plaats. De tijd waarin werd gehaat zou nog komen, dan kregen de mensen die het hadden gedaan de rekening gepresenteerd. Maar dat was voor later en dus noteerde hij naast het cijfer 1 'Inspectie huis'. Dat leek hem het meest dringend. Was het huis nog zoals toen hij het had moeten verlaten?

Hij liep de gang weer in die naar de voordeur leidde en opende de kamer aan de straatkant. Op de tast vond hij het rolluiklint, rechts van het raam. Naarmate het rolluik knarsend naar boven ging, schuifelde er meer licht de kamer binnen. Het smalle, hoge raam was onderverdeeld in kleine, vierkante ruitjes. Vierenvijftig om precies te zijn. Stof en spinnenwebben van jaren geleden kleefden tegen het glas in lood waarachter de grauwe Fabrieksstraat zichtbaar werd.

De man keek rond in het kamertje dat ooit als salon had dienstgedaan. Elk detail stond in zijn hersenen gegrift. De bordeauxkleurige sofa en de twee bijhorende fauteuils stonden nog op dezelfde plaats. Hij wreef met zijn linkerhand over de prikkende stoffen bekleding. In het midden stond een fineerhouten salontafeltje met een blauw, metalen asbakje met de naam van de brouwerij erop. Die had vava ooit gewonnen met de tombola van de duivenclub.

De kolenkachel voor de gemetselde schouw stond hier louter als versiering. Kolen waren er allang niet meer in gebrand want het rooster was stuk. Aan de schouw hing het kruisbeeld dat op de doodskist van vava had gelegen. Met afschuw keek hij naar de gemartelde figuur aan het kruis. Als kleine jongen had moemoe vaak het verhaal van de kruisiging van Jezus verteld en elke keer had hij het gevoel gehad alsof hij mee aan de houten balken werd genageld. De vlijmscherpe spijkers werden een voor een door zijn vlees geslagen. Bij elke slag voelde hij de pijn dieper in zijn geest dringen. 'Schoften,' dacht hij en hij draaide zijn hoofd om niet meer naar het kruis te hoeven kijken. Het kruis was slecht want het kruis

veroorzaakte pijn.

Het schilderij met de boerenkar en het bruine paard ervoor hing er ook nog. Hij stapte op het schilderij af en gaf het een duwtje, zodat het weer mooi horizontaal hing. Lijsten moesten recht hangen! Het paard liet zijn kop zakken, alsof het wist dat zijn tijd voorbij was. Zoals ook mijn tijd voorbij is, dacht de man. Weldra zou het werk van het paard door een tractor worden overgenomen, zoals ook zijn werk nu door iemand anders werd gedaan. Hij staarde naar het paard en voelde de weemoed van het beest. Achter het paard stonden drie bomen die door de zeewind werden kromgebogen. Zoals de bomen stonden op de plek waar hij vandaan kwam. De kromme bomen waren voorbij. Die plek was slecht want ze veroorzaakte pijn.

Het salon was in orde, voelde hij. Er was niemand geweest, alles was er zoals voorheen. Alleen het stof. Veel stof. Hij zou een pak werk hebben om alles netjes gepoetst te krijgen. Dat was voor later. Nu waren er andere dingen te doen.

Hij draaide zich om en liep via de gang terug naar de kamer die tussen het salon en de woonkamer in lag. Dat was de middenplaats, zoals moemoe die altijd noemde. Kon hij zich het gezicht van moemoe nog voor de geest halen? Zij was de enige vrouw in zijn leven geweest die hij ooit had vertrouwd. Gewoon aan haar denken was doorgaans voldoende. Dan zag hij haar. Maar nu even niet. Straks was er weer tijd om aan moemoe te denken.

Hij had de bedoeling van de middenplaats nooit begrepen. Het leven had zich altijd in de kleine woonkamer met de glazen koepel afgespeeld. En als er eens, bij hoge uitzondering, bezoek kwam, dan werd dat toegelaten tot het salon. In de middenplaats kwam nooit iemand. Het was er ook te donker aangezien er geen licht van buiten kwam. De kamer had geen functie, behalve dan dat de trap naar de eerste verdieping erin uitkwam. Er stonden een zware tafel en zes stoelen met gekrulde poten. Op één stoel mocht je niet gaan zitten, die was te wankel en daarom stond hij tegen de muur

en niet samen met de andere vijf rond de tafel.

In een roodglazen fruitschaal midden op de tafel lagen vroeger altijd appels. Ze lagen er. Gewoon. Te verdrogen. Tot ze helemaal verschrompeld waren en werden weggegooid. Maar in een fruitschaal hoorde nu eenmaal fruit te liggen. Hij zou dus twee appels moeten kopen om in de schaal te leggen. Dan was alles weer zoals vroeger.

Zijn blik dwaalde verder rond. De spiegel van de vitrinekast weerkaatste nauwelijks zijn beeld, daarvoor hing er te veel stof aan. Ook hier voelde hij geen wijzigingen. Zo had hij het graag.

De deur die naar de kelder leidde liet hij dicht. De steile houten trap, achter de deur, werd vroeger slechts verlicht door een enkel gloeilampje. Hij wist niet of het nog werkte. Hij had nare herinneringen aan de kelder waar hij ooit als kleine jongen van de trap was gevallen toen moemoe hem had gevraagd een kom soep weg te brengen. Toen hij in het halfduister een verkeerde stap zette, was de aluminium pot met veel geraas naar beneden gedonderd. De tomatensoep met balletjes was tot op de muren gespat. Eerst had hij gedacht dat het zijn bloed was. Hij hoorde nog de droge knak van zijn botten. Wanneer het buiten koud en regenachtig was, voelde zijn elleboog nog altijd wat stroef aan.

De kelder zou hij niet gebruiken, zo wist hij, die deur zou gesloten blijven. Hij controleerde of ze goed op slot was. Dat was inderdaad het geval.

Hij wendde zich naar de deur die toegang gaf tot de trap die naar de bovenverdieping voerde. Het was een smalle houten trap waarop een groen met wit gespikkeld tapijt geschilderd was. De trap kraakte bij elke stap. Zo had hij altijd geklonken. De man kon zich niet inbeelden dat de trap ooit anders zou klinken en al helemaal niet dat hij geen geluid meer zou maken.

Op de kleine overloop kwamen twee slaapkamers uit. In een ervan had hij geslapen, de andere was van moemoe geweest. Zijn slaapkamer zag er al even troosteloos uit als de rest van het huis.

Troosteloosheid was eigen aan het huis, aan de straat, aan hemzelf. Overal aan het raam met de velours gordijnen hingen spinnenwebben. De gordijnen waren wellicht ooit groen geweest maar waren nu veranderd in een onbestemd vuil grijs. Het bed was netjes opgemaakt. Dat hoorde zo. Als je 's ochtends opstond werd je hoofdkussen goed opgeschud en de lakens en dekens netjes naar achteren gevouwen om te verluchten. 's Middags voor het eten werd opgediend werd het bed strak opgemaakt, zodat het mooi lag te wachten wanneer je 's avonds om halfelf naar bed ging. Die laatste avond had hij de nacht elders doorgebracht.

Tegenover het bed stond een kleine, blankhouten kleerkast met drie deurtjes, waarvan het middelste een spiegel had met een kleine barst in de rechterbenedenhoek. In de twee andere deurtjes waren bladeren uitgesneden. Hij wreef met zijn middenvinger over de inkervingen. Ze voelden nog altijd hetzelfde. Hij kon zich niet herinneren of er nog iets in de kast lag. Voorzichtig opende hij de rechterdeur van de kleerkast. Op de legplanken lagen stapeltjes hemden en truien, netjes opgevouwen naast elkaar. In een schoendoos zonder deksel zaten onderbroeken en wat sokken. Hij herkende de geur die uit de kast opwelde. Hij hield van de geur van mottenballen. Achter het deurtje met de gebarsten spiegel hingen kleerhangers aan een koperen stang. Een oude jas en een paar broeken. Verder niks.

Onder de linkerdeur zat een leren riempje gekneld. Met een korte, zenuwachtige ruk trok hij de kastdeur los. De kast wiebelde. De deur wrong tegen, alsof ze beschaamd was dat ze de leegte moest onthullen. Op de bodem lag alleen zijn oude rugzak, in elkaar gefrommeld als een dood dier. Voor de rest was er alleen de commode, in hetzelfde hout als de kleerkast en met dezelfde versierselen. Er stond een porseleinen waskom met een lampetkan op. Die had hij zelf nooit gebruikt. Hij waste zich gewoonlijk in de keuken aan de arduinen gootsteen. De waskom was er gewoon voor de sier. Moe-moe had die vroeger, toen ze een jong meisje was, wel gebruikt.

Toen was er nog geen waterleiding in het huisje en gingen de vrouwen uit de buurt water halen bij de pomp van de brouwerij. Dat wist hij uit de verhalen die moemoe hem had verteld. 's Avonds, als het duister naar binnen sloop, vertelde ze over vroeger terwijl vava in zijn grijze stofjas zijn pijp rookte en zijn glas stout dronk waarin hij een rauw duivenei had geklutst.

Hij slikte toen hij daaraan dacht. Hij draaide zich om en liep over de overloop naar de slaapkamer aan de straatkant. De deur klemde een beetje, wist hij, en daardoor rinkelde het gegolfde glas in de sponning. Hij glimlachte. Deze kamer betrad hij niet. Dit was de slaapkamer van moemoe. Daar mocht hij vroeger niet komen van haar en ook nadat ze was overleden, had hij de kamer slechts eenmaal betreden. Toen had hij het bed opgemaakt en de gordijnen dichtgeritst. Sindsdien was hij er niet meer binnen geweest. De kamer bestond. Dat was voldoende.

Hij keek naar het valluik boven de trap dat uitgaf op de zolder waar moemoe de uien uit de moestuin bewaarde. Opgehangen aan touwtjes aan de nokbalken. Hijzelf had de wankel trap altijd een akelig ding gevonden. En als hij iets eng vond, bleef hij er uit de buurt. Wat er nu nog op de zolder lag wist hij niet. En wat hij niet wist, zou hij ook niet missen.

Hij liep de krakende houten trap met het geschilderde tapijt weer af en keerde terug naar de woonkamer. Hij was tevreden dat hij het huis herkende en dat het huis hem herkende.

Hij ging zitten op dezelfde stoel aan de eettafel. Naast het cijfer 1 en 'Inspectie huis' schreef hij 'Oké'. Hij legde de balpen boven het schriftje. Wat was er nog nodig? Na enig nadenken schreef hij met hanenpoten drie woorden naast het cijfer 2 en legde de balpen weer netjes op het schrift. De maatschappelijk werkster had beloofd een en ander vooraf te regelen.

Hij stond op en liep naar de kleine keuken die achter de woonkamer lag. Je kon het amper een keuken noemen. Het was een arm-tierig hok van tweeënhalve meter op drie, met alleen het hoogst-

nodige. Links de arduinen gootsteen, het kleine aanrecht onder het raam dat uitzag op het koertje, de rood en wit geruite gordijntjes of wat er nog van overbleef, het kookfornuis met de oven die het niet meer deed, en rechts de voorraadkast waar de muizen nu vast dood lagen van de honger. Tussen de voorraadkast en de muur met de woonkamer stonden een bezem, een schuurborstel en een trekker. De man draaide aan de knop. De lamp aan het plafond deed het nog. Hij glimlachte. Daarop draaide hij de waterkraan open. Na wat gorgelende geluidjes spoot er een roestbruine vloeistof uit. *Bloed!* Verschrikt draaide de man de kraan weer dicht. Zijn ademhaling ging als een razende tekeer. *Rustig worden. Geen paniek. Rustig worden.* Hij keek hoe het bruine water wegliep. Bloed ziet er zo niet uit en komt ook niet uit een kraan. Wat was er met het water gebeurd? Had iemand ermee geknoeid? Voorzichtig draaide hij de kraan weer open. Eerst kwam het water met horten en stoten naar buiten, maar even later kreeg het een normaler uitzicht en stroomde het op een meer gelijkmatige manier. Het water werd water. Eindelijk glimlachte hij.

De laatste stap wilde hij het liefste overslaan maar dat kon hij niet. Hij was bang. Voorzichtig draaide hij de kraan van het kookfornuis open. Een zacht geruis. Hij snoof het gevaarlijke goedje op dat hem bijna misselijk maakte. Snel draaide hij de knop opnieuw naar nul. Bij nul was er geen gas. Nul is veiliger, dacht hij.

Hij ging terug naar de woonkamer en schreef naast ‘Elektriciteit, water, gas’ het woordje ‘Oké’. Het tweede draadje tussen vroeger en nu was gelegd. Het was gemakkelijker dan hij had gevreesd. Wat als er een van de drie niet had gewerkt? Dat zou weer een hoop gedoe hebben veroorzaakt, met stapels papieren en aanschuiven aan allerlei loketten waar verwarrende vragen werden gesteld. De maatschappelijk werkster had goed werk geleverd.

Hij begon zich op zijn gemak te voelen.

Wat was de volgende stap? Even zwierven zijn gedachten rond zonder dat ze zich ergens aan konden vastklampen. De nagedachte-

nis aan moemoe borrelde op, maar daar had hij nu geen tijd voor. Later misschien, als al de rest op orde was. Hij keek weer naar het schrift voor zich. Wat moest er naast het cijfer 3 komen? Geruime tijd staaarde hij naar het cijfer, dat op het papier heen en weer begon te deinen. Hij stond op en liep naar de achterdeur, die toegang gaf tot het kleine koertje. Hij trok de deur open. Links was een twee meter hoge tuinmuur, die ooit witgekalkt was en onderaan was geteerd. Rechts was de keuken met het raam boven het aanrecht. Het raam met de wit en rode gordijntjes. Op het koertje kwam het toilethok uit. Er was het poortje naar de achterliggende tuin. Hij opende de deur van het hok waaruit een hartje was gezaagd. Het toilet zelf was niet meer dan een plank met een rond gat, dat afgesloten werd met een houten deksel met een porseleinen dop. Tegen de groengeverfde muur bengelde een troosteloze rol toiletpapier aan een touwtje. Aan het plafond hing een naakt peertje, dat zachtjes heen en weer bewoog door de tocht. De stank van het hok was vervaagd maar niet helemaal verdwenen.

Toen hij het poortje naar de tuin opende, kreeg hij een klap in het gezicht. Hij voelde een stekende pijn en kneep zijn lichtblauwe ogen dicht. Rustig ademen, dacht hij, dan verdwijnt de pijn vanzelf. Langzaam opende hij zijn ogen weer. Door de spleetjes zag hij een woestenis van hoog opgeschoten onkruid, terwijl hij mooi afgemeten groentebedden had verwacht. De duiventil op het einde van de tuin, het domein van vava zaliger, was onbereikbaar geworden.

Hij huiverde. Zijn ademhaling ging sneller. De aanblik van de tuin was onverdraaglijk. Dit was te moeilijk. Hij keerde op zijn stappen terug, sloot het poortje zorgvuldig weer af en liep naar binnen.

Hij nam plaats op zijn stoel en schreef naast 'Inspectie tuin' 'Helemaal niet oké', onderstreepte de woorden twee keer en noteerde een regel lager het cijfer 4. Hij legde de pen weer op dezelfde plaats op het schriftje en sloot zijn ogen. Hij moest de aanblik van de

tuin verwerken. Door het gruwelijke uitzicht van de verwildeerde tuin dreigde hij overstuur te raken. Het werd hem te veel. Hij kon niet alles tegelijk aan. Een tijdlang deed hij niks. Gewoon ademen. Inademen, uitademen. Toen de tuin voldoende achteraan in zijn hoofd zat, kon hij beginnen met de volgende stap.

Die was nog moeilijker. Dat wist hij en daarom aarzelde hij lang om iets te noteren naast het cijfer 4. Tot nu toe had hij alles in zijn eentje kunnen doen, maar dat werd nu anders. Met een zucht schreef hij 'Inkopen doen'. Nu de woorden eindelijk op papier stonden, kon hij helderder denken. Uit zijn koffertje haalde hij een klein notitieblokje, scheurde er een blaadje af en begon een lijstje op te stellen van spullen die hij moest kopen. Met een liniaal trok hij twee kolommen: 'Voeding' en 'Niet-voeding'. In gedachten overliep hij de rest van de dag die voor hem lag.

Eerst en vooral twee appels voor de fruitschaal in de middenplaats. Dat noteerde hij in de eerste kolom. Hij moest eten halen voor vanavond: een klein volkorenbrood, een pakje belegen Gouda, een vlotje margarine, twee blikjes pils. De tweede kolom liet hij leeg. Dat moest hij eerst nakijken. Hij liep naar de keuken en inspecteerde de inhoud van de voorraadkast. Een zestal theedoeken netjes opgevouwen, een halve fles detergent die in een klomp blubber was veranderd, een zinken emmer met een deuk erin, een fles ammoniak en een kurkdroge spons die verkrumelde toen hij ze vastpakte. De half verduurde plastic inkoop tas nam hij in ieder geval mee. Zijn ogen onderzochten de rest van de kast en in gedachten noteerde hij wat ontbrak in de kolom 'Niet-voeding'. De dweil was opgevreten door de muizen en in het toiletpapier hadden de diertjes hun nest gemaakt. Die twee dingen kwamen er dus bij in de tweede kolom. Waspoeder kon hij schrappen, dat was er nog voldoende. De overige spullen waren ook nog min of meer bruikbaar.

Nadat hij zijn boodschappenlijst had afgewerkt, nam hij de plastic tas, liep door de gang om zijn jas te halen, controleerde of hij

zijn sleutel bij zich had en met een laatste blik in de gang verliet hij het huisje. Hij keek schichtig naar links en rechts. Er waren weinig mensen op straat, dat stelde hem gerust. Hij vermeid plaatsen met veel volk want daar gebeurden te vaak onverwachte dingen. En onverwachte dingen, daar hield hij niet van.

2

Hij was nu drie dagen thuis. De twee voorbije jaren waren weggegomd alsof ze nooit hadden bestaan. De maatschappelijk werkster had hem bevestigd dat die jaren achter de rug waren en dat hij nu alleen aan de toekomst moest denken. Zij had gemakkelijk spreken, vond hij. Wat er in de toekomst lag, dat wist hij niet en wat hij niet wist maakte hem onzeker. Hij dacht liever aan vroeger. Maar dan zonder die twee jaar. Het waren geen twee jaren, verbeterde hij zichzelf. Het waren zevenhonderdvier dagen. Andere mensen telden zo niet, die zeiden twee jaar, dat vonden ze gemakkelijker.

Hij vond zevenhonderdvier dagen beter, ook al klonk dat langer dan twee jaar. Maar zevenhonderdvier dagen was juist en twee jaar was verkeerd. Twee jaar, dat was zevenhonderddertig dagen. Tenminste als er geen schrikkeljaar bij was. Twee jaar was zesentwintig dagen langer dan zevenhonderdvier. Waar hij vandaan kwam maakte dat een groot verschil.

Om kwart over negen was hij met zijn plastic boodschappentas naar de supermarkt vertrokken. Dan kwam hij precies elf minuten later aan. De vorige dagen was het er rustiger geweest. Vandaag was zaterdag en dan was het er overvol. Hij had gearzeld om terug te keren, maar dat kon niet. Er waren dingen die hij absoluut nodig had. Voor volgende week moest hij een oplossing vinden. Hij overwoog of hij zaterdag niet beter zou schrappen als winkeldag. Dan moest hij op vrijdag maar voor drie dagen inkopen doen. Dat was moeilijk. Misschien kon hij aan de dame van kassa 2 vragen of er op zaterdag ook rustigere momenten waren. Daarna kon hij nog

beslissen wat hij zou doen.

Hij zette zijn boodschappentas tussen zijn voeten en stak de sleutel in het slot.

‘Hé Fin, hoe was het in het zottenhuis?’

De naam scheurde zijn geheugen open. Het was lang geleden dat iemand hem met die naam had aangesproken. Hij draaide zich om. Aan de overkant van de straat stootten twee jongeren elkaar lachend aan en wezen in zijn richting. Ze droegen een slobberbroek en een donkerblauwe hoodie waarvan ze de capuchon diep over hun ogen hadden getrokken. Ze stonden in het bushokje te roken.

‘Hé Fin, waren er ook knappe verpleegstertjes bij in het zottenhuis?’ schaterde een van hen. De man wist nog perfect waarom men hem op school de Fin had genoemd. Een van zijn klasgenootjes had dat ooit geroepen en sindsdien was die scheldnaam hem blijven achtervolgen, ook nog lang nadat hij de school had verlaten. Moemoe hadden ze zelfs de Finnin genoemd. Dat stuk uitschot aan de overkant van de straat had het scheldwoord wellicht van zijn ouders opgepikt. Waarom dachten die gasten dat hij in een zottenhuis had gezeten? Daar was hij helemaal niet geweest. Het was erger geweest dan om het even welk ziekenhuis. Maar dat wist bijna niemand. Hij balde zijn vuist in de richting van de jongens maar dat maakte hun pret er alleen groter op.

Kwaad gooide hij de deur achter zich dicht en liep door de gang. Hij voelde iets glibberigs onder zijn rechtervoet. Op hetzelfde ogenblik rook hij de stank. Hondendrollen, ging het door zijn hoofd. Hij herkende de geur. Dat uitschot had hondendrollen door zijn brievenbus geduwd. Daarom hadden ze hem opgewacht aan de overkant van de straat. Ze wisten dat hij naar de supermarkt was. Ze hadden het gedaan terwijl hij weg was.

Hij voelde aan zijn ademhaling dat hij kwaad werd. *Rustig blijven, anders komen de vleermuizen.* Eerst nadenken en dan doen. Hij draaide zich op zijn hakken om zodat hij de viezigheid niet verder uitsmeerde. Hij opende de deur. De twee jongens stonden er nog

altijd. Met pretogen keken ze hem aan.

Hij liep naar de rand van de stoep om zijn schoen af te vegen.

‘Hé Fin, wat scheelt er? Stront aan de knikker?’ De jongens proestten het uit.

Hij keek woedend in hun richting. ‘Crapuul!’ riep hij. Ze lachten nog harder. Hij keerde zich om en liep terug naar de deur. Hij stak het licht aan in de gang. *Geen twee keer in dezelfde drollen stappen!* Hij trok zijn smerige schoen uit en liep in een boogje om de stront heen. Zijn ademhaling ging in horten en stoten. Het bloed bonsde in zijn slapen. Stress, steeds meer stress in zijn hoofd. Neen, hij moest rustig blijven.

In het rommelhok achter de keuken lag nog een stoffer en blik. Om het hok te bereiken moest hij een stukje door de tuin. De mooie rechte perken had hij altijd zo mooi gevonden. De regelmaat van de groentebedden had hem rust gegeven. Hij opende het poortje en draaide zijn hoofd weg van de wildernis. *Niet naar de chaos kijken!* Het rommelhok was open. De stoffer en blik hing aan een spijker aan de rechtermuur, wist hij. Hij nam het blik. De stoffer nam hij niet. Die zou door de stront al te smerig worden. Hij keek rond in het groezelige hok. Het kleine schopje was een betere optie. Hij hinkte op één schoen terug naar de voordeur om de rommel op te ruimen, waarna hij de drollen in de goot wilde gooien.

‘Ha Fin. Waar is je andere schoen? In de stront blijven steken?’

Hun gelach galmde in zijn oren. De jongens hadden de straat overgestoken en stonden nu op een paar meter bij hem vandaan.

Een vrouw die uit haar huis aan de overkant van de straat kwam riep de jongens toe dat ze de man met rust moesten laten maar daar trokken de twee zich niets van aan.

‘Fin, geen stront op straat gooien! Dat mag hier niet!’

‘Je bent hier niet meer in het zottenhuis! Daar mag je met stront gooien, hier niet!’

In zijn hoofd knapte iets. Met tientallen tegelijk vlogen de vleurmuizen zijn hoofd binnen. In een opwelling van woede gooide hij

het blik met zijn gore inhoud naar de jongens. Een van de twee kreeg een paar brokken in het gezicht en gilde als een gekeeld varken.

‘Vuile Fin. Daar krijg je spijt van!’

De jongen wilde de man te lijf gaan maar zijn makker trok hem weg: ‘Laat die zot maar.’

De jongen liet zich schuimbekkend meetronen door zijn maat.

‘Daar laat ik het niet bij!’ was het laatste wat hij hoorde.

Hijgend keek hij de jongens na. Nu rustig worden, dacht hij. Het is genoeg geweest. Pijn in zijn borst, pijn in zijn hoofd. Hij moest de vleermuizen wegstrijken! Diep ademhalen, dat hielp meestal.

De vrouw stak de straat over: ‘Gaat het wel, meneer?’

Hij hoorde haar niet.

‘Meneer?’

Hij draaide zijn hoofd naar haar toe. De vrouw keek in zijn glazige, lichtblauwe ogen. De ogen waren zo licht van kleur dat het leek alsof ze helemaal wit waren, met alleen een zwarte pupil. Zijn rossige haar hing sluiks over zijn hoofd. Het begon al naar achteren te wijken. Een kleine neus gaf nauwelijks reliëf aan zijn gezicht, dat vol sproeten stond. Geleidelijk kwam hij tot het besef dat er iemand tegen hem had gesproken.

‘Ze hebben stront in mijn brievenbus gestopt,’ mompelde hij. Dat was alles wat hij kon uitbrengen. Meer ging niet. Daar was zijn ademhaling nog te onregelmatig voor.

De vrouw keek de man vol medelijden aan.

‘Moet ik een ambulance bellen? U ziet er niet goed uit.’

Neen, geen ambulance! Geen ziekenhuis! Hij wilde hier in huis blijven!

Zonder iets te zeggen raapte hij het blik op en liep naar binnen.

De vrouw keek de man met de ene schoen beduusd na. Arme kerel, dacht ze nog en stak de straat weer over.